

кативні здібності, толерантність, вміння працювати у малих групах, самостійність мислення.

Застосування у навчальному процесі зазначених методів забезпечує вирішення таких проблем, як навчання студентів самостійному поглибленню власних знань та їх застосування в конкретних умовах, орієнтація студентів на творчій відбір, аналіз і систематизацію матеріалу, що вивчається, ефективна підготовка до майбутньої професійної діяльності.

*Е. О. Остапенко, викл.,
Л. П. Харченко, старш. викл.,
кафедра іноземних мов*

ВИКОРИСТАННЯ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ СТУДЕНТІВ ПРИ НАВЧАННІ УСНОГО МОВЛЕННЯ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Актуальним є прагнення молодой людини до самореалізації та особистісного зростання, тому освіта набуває нових ознак, поширюється на розвиток незалежного мислення, здатності до критичного аналізу, а також вміння аргументовано переконувати, доводити свою точку зору.

Освіта може розглядатися як отримання певних професійних вмінь та навичок, а також як безперервний процес формування особистості, що підвищує рівень самоорганізації та самосвідомості людини.

Навчальний процес у вищій школі, як і в будь-якій іншій педагогічній системі, протікає в умовах сумісної діяльності студентів та викладачів. У навчальному процесі студент виступає не як пасивний об'єкт педагогічного управління та накопичення знань, а перш за все, як суб'єкт пізнавальної діяльності, який своєю активністю у значній мірі визначає результати навчальної діяльності.

На заняттях іноземної мови ми очікуємо від студента більшої самостійності, більшої активності та творчості, тому повинні поставити його в такі умови, під час яких він би міг проявити ці якості, тобто студент має бути активним суб'єктом діяльності. Реалізації цієї задачі повинні відповідати всі основні форми і методи навчання.

Методи та засоби, які використовуються з метою підвищення інтенсифікації навчально-пізнавального процесу, отримали назву активних або інтерактивних. До них належать метод дискусій, мозковий штурм, кейс метод, дидактичні ігри, метод змагань, метод аналізу ситуацій, ток-шоу, презентація та ін.

Досвід професійної освіти показує, що застосування цих методів в умовах аудиторних занять підвищує емоційний тонус навчального процесу, створює атмосферу радості, доброзичливості, це сприяє реалізації активного підходу до вивчення іноземної мови, що розвиває креативність студентів, розкриваючи їх творчий потенціал.

Тема креативності стає все більш актуальною. Креативність розглядається як здатність до творчості, яка входить до структури загальних здібностей поруч з інтелектом та навчанням. Основою навчання в даному випадку є продукт, який створюється студентом.

Метою навчання усного мовлення на заняттях іноземної мови є оволодіння студентом навичок монологічного та діалогічного мовленням.

Усне мовлення — це слухове сприймання певної інформації. За допомогою усного мовлення відбувається спілкування та обмін думками. В усному мовленні широко використовуються додаткові засоби висловлення: інтонація, жести, що надають відтінок переконливості та емоційності. Усні виступи, доповіді, звіти, лекції являють собою проміжну форму між усною і писемною формами літературної мови (враховується офіційність стилю). Виступ на зборах, семінарських заняттях є одним із поширених жанрів мовлення.

Головне в ораторському мистецтві — це мистецтво переконання. Виступити — означає викласти перед слухачами суть певного питання, виділивши головне; висловити своє ставлення до нього, дати оцінку, підкресливши значущість і важливість для практики, підкріпивши свої докази прикладами чи посиланнями на потрібні джерела; побудувати звернення до слухачів таким чином, щоб їм були зрозумілі мета і зміст такого звернення, аби одержана ними інформація лягла в основу їх власних роздумів і висновків.

Яскравим прикладом виступу може бути презентація. Вона дає можливість студентам обмінюватися власним баченням різних проблем і в той самий час дозволяє об'єктивно оцінити роботу кожного студента.

З метою імітації різних комунікативних ситуацій на заняттях іноземної мови широко використовуються дидактичні ігри, які класифікуються на рольові, розвиваючі та ділові. Моделюючи мовленнєві ситуації, рольова гра дає можливість використовувати іноземну мову як засіб спілкування. Тематика дидактичної гри повинна відповідати темі семінарського заняття. Альтернативою можуть бути ігрові ситуації — більш прості, ніж ділові ігри, вимагають менших затрат часу на розробку та проведення. Разом із тим вони досить ефективні при розв'язанні певних ситуаційних завдань, допомагають розвивати творче мислення студентів.

Доцільним є використання роботи в малих групах. Кожен учасник несе відповідальність за конкретну функцію чи результат, від чого залежить якість результатів групи. Тому кожному члену групи відводиться активна роль «виконавця», а не пасивна роль «спостерігача». Крім того, не менш важливе значення має набуття практичних навиків роботи у колективі.

В ході занять виникає потреба створення проблемних мовленнєвих ситуацій з метою залучення слухачів до активної розумової діяльності. Прикладами можуть бути наступні засоби:

- включення слухачів у процес генерування ідей, припущень, способів та засобів рішення проблемних ситуацій, питань, завдань (брейнсторминг);

- використання відеозаписів або фрагментів кінофільмів для створення проблемної ситуації, її пояснення та демонстрації шляхів рішення проблеми;

- демонстрація відеокліпів, кінофрагментів або інших аудіо-візуальних матеріалів, які мають бути пояснені, аргументовані та систематизовані слухачами;

- проекція загальної проблеми на питання повсякденного життя, взаємовідносини людей, міжособову взаємодію, почуття, мислення, поведінку слухачів;

- використання емпатії (співчуття) ідентифікації з почуттями та думками слухачів.

Результати занять із застосуванням таких прийомів та методів показали, що студенти віддають перевагу нестандартному підходу до проведення практичного заняття. При використанні творчих завдань розкривається креативний потенціал студентів, вони краще засвоюють матеріал, оскільки використовують не тільки набуті знання, але і власний досвід.